

Ťahák Aktivity Slovákov na svoju obranu

Politická situácia a prúdy:

- Po roku 1867 (vznik Rakúsko-Uhorska) silnie maďarizácia, Slováci sú prenasledovaní.

- **Martinské centrum (SNS):** Konzervatívci (S. H. Vajanský), pasívnejší, spoliehali sa na pomoc Ruska.
- **Hlasisti (Praha):** Mladá generácia, vplyv T. G. Masaryka, presadzovali česko-slovenskú vzájomnosť a jednotu (spolok Československá jednota, 1896).
- **Katolícky prúd:** Andrej Hlinka kritizoval pasivitu národnárov, v roku 1905 založil Slovenskú ľudovú stranu.

Kultúrny život a spolky:

- Keďže politika bola obmedzená, život sa sústredil do spolkov.
- **Živena:** Spolok slovenských žien.
- **Muzeálna slovenská spoločnosť (1895):** Viedol ju Andrej Kmeť, zameraná na vedu a múzejníctvo.
- **Vydavateľská činnosť:** Spolok sv. Vojtecha (katolíci, Trnava) a Tranoscius (evanjelici, L. Mikuláš).

Černovská tragédia (1907):

- **Príčina:** Spor Andreja Hlinku s biskupom Párvym a snaha dedinčanov, aby ich nový kostol vysvätil ich rodák Hlinka.
- **Udalosť:** Žandári začali strieľať do davu, ktorý bránil vstup cudzím kňazom.
- **Následky:** 15 mŕtvych, desiatky zranených, uväznenie protestujúcich.

- **Ohlas:** Celosvetový škandál. Slovákov sa zastali osobnosti ako Björnstjerne Björnson (Nórsko) a R. W. Seton-Watson (Škótsko).

Dôležité dátumy:

- 1871 – Založenie Slovenskej národnej strany.
- 1895 – Vznik Muzeálnej slovenskej spoločnosti.
- 1907 – Černovská tragédia a Apponyiho školské zákony.